

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

17 juli 2008

17 juillet 2008

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van het Strafwetboek wat de
strafrechtelijke aansprakelijkheid van
publiekrechtelijke rechtspersonen betreft**

PROPOSITION DE LOI

**modifiant le Code pénal en ce qui concerne
la responsabilité pénale des personnes
morales de droit public**

**ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE
NR. 44.756/2**

**AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT
N° 44.756/2**

Voorgaande documenten:

Doc 52 **1146/ (2007/2008):**

- 001: Wetsvoorstel van de heer Doomst c.s.
- 002: Amendement.
- 003: Advies van de Raad van State.
- 004: Erratum.

Documents précédents:

Doc 52 **1146/ (2007/2008):**

- 001: Proposition de loi de M. Doomst et consorts.
- 002: Amendement.
- 003: Avis du Conseil d'État.
- 004: Erratum.

cdH	:	centre démocrate Humaniste	
CD&V – N-VA	:	Christen-Democratisch en Vlaams/Nieuw-Vlaamse Alliantie	
Ecolo-Groen!	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen	
FN	:	Front National	
LDD	:	Lijst Dedecker	
MR	:	Mouvement Réformateur	
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten	
PS	:	Parti Socialiste	
sp.a+VI.Pro	:	Socialistische partij anders + VlaamsProgressieven	
VB	:	Vlaams Belang	

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	
DOC 52 0000/000 :	Parlementair document van de 52 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer	DOC 52 0000/000 :	Document parlementaire de la 52 ^{ème} législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA :	Schriftelijke Vragen en Antwoorden	QRVA :	Questions et Réponses écrites
CRIV :	Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)	CRIV :	Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)
CRABV :	Beknopt Verslag (blauwe kaft)	CRABV :	Compte Rendu Analytique (couverture bleue)
CRIV :	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)	CRIV :	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)
PLEN :	Plenum	PLEN :	Séance plénière
COM :	Commissievergadering	COM :	Réunion de commission
MOT :	moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)	MOT :	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
Bestellingen :	Commandes :
Natieplein 2	Place de la Nation 2
1008 Brussel	1008 Bruxelles
Tel. : 02/ 549 81 60	Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74	Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be	www.laChambre.be
e-mail : publicaties@deKamer.be	e-mail : publications@laChambre.be

De Raad van State, afdeling wetgeving, tweede kamer, op 17 juni 2008 door de Voorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een amendement bij het wetsvoorstel «tot wijziging van het Strafwetboek wat de strafrechtelijke aansprakelijkheid van publiekrechtelijke rechtspersonen betreft» (Parl. St., Kamer, 2007-2008, nr. 52-1146/2) heeft op 17 juli 2008 het volgende advies gegeven:

Aangezien de adviesaanvraag ingediend is op basis van artikel 84, § 1, eerste lid, 1°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, zoals het is vervangen bij de wet van 2 april 2003, beperkt de afdeling wetgeving overeenkomstig artikel 84, § 3, van de voornoemde gecoördineerde wetten haar onderzoek tot de rechtsgrond van het amendement, de bevoegdheid van de steller van de handeling en de te vervullen voorafgaande vormvereisten.

Wat deze drie punten betreft, geeft het amendement aanleiding tot de volgende opmerkingen.

Voorafgaande opmerking

Het voorgestelde amendement doet vele vragen rijzen. Doordat de verantwoording van het amendement bijzonder kort is en in de brief met de adviesaanvraag geen enkele contactpersoon is vermeld¹, kan de afdeling wetgeving van de Raad van State de tekst niet met volle kennis van zaken onderzoeken.

Algemene opmerkingen

1. Bij het voorgestelde artikel 5, vijfde lid, van het Strafwetboek worden specifieke regels ingevoerd betreffende de cumulatieve verantwoordelijkheid tussen de publiekrechtelijke rechtspersoon, enerzijds, en de organen en mandatarissen ervan, anderzijds. Die regels verschillen op vele punten van die van het huidige artikel 5, tweede lid, van het Strafwetboek, dat bij het amendement niet gewijzigd wordt en die voortaan alleen van toepassing zullen zijn op privaatrechtelijke rechtspersonen.

De indiener van het amendement wordt in de eerste plaats opmerkzaam gemaakt op het feit dat een wetsontwerp «tot wijziging van de wet van 4 mei 1999 tot invoering van de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van rechtspersonen» op 19 februari 2007 is ingediend bij de Kamer van volksvertegenwoordigers². Dat wetsontwerp steunt op de conclusies van een werkgroep bestaande uit magistraten en ambtenaren van de FOD Justitie met als doel de meest «problematische» aspecten van de voormelde wet van 4 mei 1999 te onderzoeken en voorstellen te formuleren om de bestaande problemen

Le Conseil d'État, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Président de la Chambre des représentants, le 17 juin 2008, d'une demande d'avis, dans un délai de trente jours, sur un amendement à la proposition de loi «modifiant le Code pénal en ce qui concerne la responsabilité pénale des personnes morales de droit public» (Doc. parl., Chambre, 2007-2008, n° 52-1146/2), a donné le 17 juillet 2008 l'avis suivant:

Comme la demande d'avis est introduite sur la base de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 1°, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, tel qu'il est remplacé par la loi du 2 avril 2003, la section de législation limite son examen au fondement juridique de l'amendement, à la compétence de l'auteur de l'acte ainsi qu'à l'accomplissement des formalités préalables, conformément à l'article 84, § 3, des lois coordonnées précitées.

Sur ces trois points, l'amendement appelle les observations ci-après.

Observation préalable

L'amendement proposé soulève de nombreuses interrogations. Dès lors que la justification de l'amendement est particulièrement brève et qu'aucune personne de contact n'est mentionnée dans la lettre de demande d'avis¹, la section de législation du Conseil d'État ne peut examiner le texte en pleine connaissance de cause.

Observations générales

1. L'article 5, alinéa 5, du Code pénal, proposé, introduit des règles spécifiques en matière de cumul de responsabilité entre la personne morale de droit public, d'une part, et ses organes et mandataires, d'autre part. Ces règles diffèrent en de nombreux points de celles de l'article 5, alinéa 2, actuel du Code pénal, que l'amendement ne modifie pas et qui seront désormais uniquement applicables aux personnes morales de droit privé.

L'attention de l'auteur de l'amendement est tout d'abord attirée sur le fait qu'un projet de loi «modifiant la loi du 4 mai 1999 instaurant la responsabilité pénale des personnes morales» a été déposé sur le bureau de la Chambre des représentants le 19 février 2007². Il se fonde sur les conclusions d'un groupe de travail composé de magistrats et de fonctionnaires du SPF Justice ayant pour but d'étudier les aspects les plus «problématiques» de la loi du 4 mai 1999, précitée, et de formuler des propositions pour remédier aux problèmes existants. Ce projet abroge notamment les règles complexes de cumul des

¹ De Voorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers heeft immers geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid die hem door artikel 82, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State wordt geboden om een gemachtigde aan te wijzen die ermee belast kon worden de afdeling wetgeving in te lichten over de draagwijdte van de tekst.

² Gedr. St., Kamer, 2006-2007, nr. 51-2929/1, 19 februari 2007. Over dat wetsontwerp is op 6 juni 2006 advies 40.597/2 gegeven.

¹ Le Président de la Chambre des représentants n'a en effet pas utilisé la possibilité que lui confère l'article 82, alinéa 2, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, de désigner un délégué chargé d'éclairer la section de législation sur la portée du texte.

² Doc. parl., Chambre, 2006-2007, n° 51-2929/1, 19 février 2007. Ce projet de loi a fait l'objet d'un avis 40.597/2, donné le 6 juin 2006.

te verhelpen. Bij dat ontwerp worden inzonderheid de ingewikkelde regels van de cumulatie van verantwoordelijkheid³ opgeheven die vervat zijn in het huidige artikel 5, tweede lid, van het Strafwetboek en die aanleiding hebben gegeven tot vele moeilijkheden⁴. Die moeilijkheden komen onder andere voort uit de verwijzing naar een «wetens en willens» gepleegde fout, wat verwijst naar de terugkerende kwestie van het moreel bestanddeel van strafbare feiten⁵. In haar voornoemde advies 40.597/2 heeft de afdeling wetgeving geen opmerking gemaakt over de opheffing van de cumulatieregels doordat het eerste lid van artikel 5 niet gewijzigd werd.

In de eerste plaats dient de wetgever zijn standpunt te bepalen ten aanzien van de algemene vraag of er al dan niet cumulatie dient te zijn van de verantwoordelijkheid van de rechtspersoon en de natuurlijke personen en in een tweede fase dient hij te oordelen of moet worden voorzien in uitzonderingen op de algemene regel dan wel of de algemene regel moet worden afgezwakt voor alle publiekrechtelijke rechtspersonen of voor sommige ervan. Hoe dan ook zal elke eventuele verschillende behandeling gerechtvaardigd moeten worden in het licht van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet en zal erop moeten worden toegezien dat de teksten zowel inhoudelijk als qua vorm samenhang vertonen.

2. Bij de huidige wet is voorzien in één enkele regeling van de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van de privaatrechtelijke rechtspersonen en de publiekrechtelijke rechtspersonen die niet vermeld zijn in artikel 5, vierde lid, van het Strafwetboek, terwijl de rechtspersonen vermeld in dat lid niet strafrechtelijk verantwoordelijk kunnen worden gesteld. Net zo min als bij de indiener van het oorspronkelijke wetsvoorstel lijkt het de bedoeling van de indiener van het amendement om het bestaan van die enige regeling op de helling te zetten. Zulks is evenwel het gevolg van de voorgestelde redactie van artikel 5, vierde en vijfde lid, van het Strafwetboek.

Als het werkelijk de bedoeling van de indiener van het voorstel zou zijn om het bestaan van die enige regeling van de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van de privaatrechtelijke rechtspersonen en de publiekrechtelijke rechtspersonen die niet vermeld zijn in artikel 5, vierde lid, van het Strafwetboek op de helling te zetten, zou hij dat onderscheid moeten verantwoorden in het licht van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

3. Kortom, zowel vanwege het oorspronkelijke wetsvoorstel als het voorliggende amendement, waarvan de toelichting bijzonder beknopt is, dient men zich grondig te beraden over de herziening van de thans geldende bepalingen die voortspruiten uit de voormelde wet van 4 mei 1999. Bij die gelegenheid dient rekening te worden gehouden met alle moeilijkheden die zich

responsabilités³, contenues à l'article 5, alinéa 2, actuel du Code pénal, qui ont donné lieu à de nombreuses difficultés⁴. Ces difficultés proviennent, entre autres, de la référence à une faute commise «sciement et volontairement», ce qui renvoie à la question récurrente de l'élément moral des infractions⁵. Dans l'avis 40.597/2, précité, la section de législation du Conseil d'État n'a pas formulé d'observation sur l'abrogation des règles de cumul dès lors que l'alinéa 1er de l'article 5 n'était pas modifié.

Il appartient au législateur, en premier lieu, de prendre position sur la question générale du cumul ou du non-cumul des responsabilités de la personne morale et des personnes physiques et, dans un second temps, d'apprécier si la règle générale doit être assortie d'exceptions ou d'atténuations pour les personnes morales de droit public ou pour certaines d'entre elles. En tout état de cause, chaque différence éventuelle de traitement devra être justifiée au regard des articles 10 et 11 de la Constitution et la cohérence des textes, dans le fond et dans la forme, devra être assurée.

2. La loi actuelle établit un régime unique de responsabilité pénale pour les personnes morales de droit privé et les personnes morales de droit public autres que celles mentionnées à l'article 5, alinéa 4, du Code pénal, ces dernières ne pouvant voir leur responsabilité pénale engagée. Pas plus que l'auteur de la proposition de loi initiale, l'auteur de l'amendement ne semble avoir l'intention de remettre en cause l'existence de ce régime unique. Telle est pourtant la conséquence de la rédaction proposée de l'article 5, alinéas 4 et 5 du Code pénal.

Si l'auteur de la proposition avait effectivement l'intention de remettre en cause l'existence d'un régime unique de responsabilité pour les personnes morales de droit privé et les personnes morales de droit public autres que celles visées à l'article 5, alinéa 4, du Code pénal, il lui appartiendrait de justifier cette distinction au regard des articles 10 et 11 de la Constitution.

3. En conclusion, tant la proposition de loi initiale que l'amendement examiné, dont les développements sont particulièrement concis, doivent donner lieu à une réflexion approfondie sur la révision des dispositions actuellement en vigueur, issues de la loi du 4 mai 1999, précitée. Cette réflexion devra prendre en considération l'ensemble des difficultés ren-

³ Zie in dit verband inzonderheid A. De Nauw, «Continuité et renouveau des principes généraux du droit pénal: contributions et échecs de la doctrine de la revue» in *Cent ans de publication de droit pénal et de criminologie. Le centenaire de la Revue de droit pénal et de criminologie*, La Charte, 2007, blz. 15.

⁴ Zie de memorie van toelichting van het voormelde wetsontwerp alsook F. Tulkens en M. van de Kerchove, *Introduction au Droit Penal. Aspects Juridiques et Criminologiques*, Brussel, Kluwer, 2005, blz. 412 en volgende.

⁵ Zie in dit verband inzonderheid A. De Nauw, loc. cit.

³ À ce sujet, voir notamment A. De Nauw, «Continuité et renouveau des principes généraux du droit pénal: contributions et échecs de la doctrine de la revue» in *Cent ans de publication de droit pénal et de criminologie. Le centenaire de la Revue de droit pénal et de criminologie*, La Charte, 2007, p. 15.

⁴ Voir l'exposé des motifs du projet de loi précité ainsi que F. Tulkens et M. van de Kerchove, *Introduction au droit pénal. Aspects juridiques et criminologiques*, Bruxelles, Kluwer, 2005, pp. 412 et s.

⁵ À ce sujet, voir notamment A. De Nauw, loc. cit.

voordoen en het zou dienstig zijn daarvoor te steunen op het voornoemde wetsontwerp dat op 19 februari 2007 is ingediend en op advies 40.319/2 dat op 17 mei 2006 is uitgebracht over het voorontwerp ervan.

4. Onder voorbehoud van deze algemene opmerkingen worden de volgende bijzondere opmerkingen gemaakt.

Bijzondere opmerkingen

1. Het voorgestelde artikel 5, vierde lid, van het Strafwetboek luidt als volgt:

«In afwijking van hetgeen is bepaald in het eerste lid, is een publiekrechtelijke rechtspersoon strafrechtelijk verantwoordelijk voor misdrijven die hetzij een intrinsiek verband hebben met de verwezenlijking van zijn opdracht, of die, naar blijkt uit de concrete omstandigheden, voor zijn rekening zijn gepleegd.»

In feite houdt het voorgestelde vierde lid geen afwijking in van artikel 5, eerste lid, van het Strafwetboek, aangezien de inhoud ervan daarin wordt overgenomen en het enige verschil erin bestaat dat in het eerste lid sprake is van misdrijven die een verband hebben met de verwezenlijking van het doel van de rechtspersoon of de waarneming van zijn belangen, terwijl in het voorgestelde vierde lid sprake is van misdrijven die een verband hebben met de verwezenlijking van de opdracht van de publiekrechtelijke rechtspersoon.

Doordat deze verschillende redactie geen enkel verschil lijkt mee te brengen wat betreft de kwalificatie van gedragingen die publiekrechtelijke rechtspersonen strafrechtelijk verantwoordelijk kunnen maken ten opzichte van de kwalificatie van die welke privaatrechtelijke rechtspersonen strafrechtelijk verantwoordelijk kunnen maken (66), is deze bepaling overbodig en dient ze te vervallen.

2. Uit het voorgestelde artikel 5, vijfde lid, blijkt dat de publiekrechtelijke rechtspersoon alleen strafrechtelijk verantwoordelijk zal kunnen worden gehouden als «de daden van de organen of mandatarissen die deel uitmaken van zijn organisatie (...) gesteld (zijn) tijdens de uitoefening van hun taken of ambt en binnen de perken van de hun opgedragen bevoegdheden».

De Raad van State vraagt zich af of de precisering die in het voorgestelde artikel 5, vijfde lid, wordt gegeven, een toelichting is bij dan wel, integendeel, een beperking van het voorgestelde artikel 5, vierde lid. Als de verwijzing naar «de daden van de organen of mandatarissen (...) gesteld (...) tijdens de uitoefening van hun taken of ambt en binnen de perken van de hun opgedragen bevoegdheden» alleen tot doel heeft te benadrukken dat de rechtspersoon niet verantwoordelijk kan worden gehouden «voor feiten gepleegd door personen die een band hebben met (hem) (werknemers, bedienden enz.), wanneer deze slechts gebruik hebben gemaakt van het juridisch

contrées et pourra utilement prendre appui sur le projet de loi précité déposé le 19 février 2007 et sur l'avis 40.319/2 donné le 17 mai 2006 sur son avant-projet.

4. C'est sous le bénéfice de ces observations générales que sont formulées les observations particulières qui suivent.

Observations particulières

1. L'article 5, alinéa 4, proposé, du Code pénal dispose que:

«Par dérogation aux dispositions de l'alinéa 1er, une personne morale de droit public est pénalement responsable des infractions qui sont intrinsèquement liées à la réalisation de sa mission, ou de celles dont les faits concrets démontrent qu'elles ont été commises pour son compte».

En réalité, l'alinéa 4, proposé, ne constitue pas une dérogation à l'article 5, alinéa 1er, du Code pénal puisqu'il en reprend le contenu, la seule différence étant que l'alinéa 1er mentionne les infractions liées à la réalisation de l'objet de la personne morale ou à la défense de ses intérêts alors que l'alinéa 4, proposé, mentionne les infractions liées à la réalisation de la mission de la personne morale de droit public.

Dès lors que cette différence de rédaction ne paraît entraîner aucune discordance quant à la qualification des comportements qui peuvent donner lieu à la responsabilité pénale des personnes morales de droit public par rapport à la qualification de ceux qui peuvent donner lieu à la responsabilité pénale des personnes morales de droit privé⁶, la disposition est inutile et doit être omise.

2. Il résulte de l'article 5, alinéa 5, proposé, que la responsabilité de la personne morale de droit public ne pourra être engagée que si les actes des organes ou des mandataires faisant partie de son organisation «ont été posés durant l'exercice de leurs tâches ou de leurs fonctions et dans les limites des compétences qui leur ont été attribuées».

Le Conseil d'État se demande si la précision donnée à l'article 5, alinéa 5, proposé, est une illustration ou, au contraire, une restriction par rapport à l'article 5, alinéa 4, proposé. Si, en visant les actes posés durant l'exercice de la tâche ou de la fonction et dans les limites des compétences des organes et mandataires, l'on entend seulement souligner que la personne morale ne peut être tenue responsable «de faits commis par des personnes ayant un lien avec elle (employés, administrateurs, etc.) quand celles-ci n'auraient fait que profiter du cadre juridique ou matériel de la personne morale pour commettre des infractions dans leur propre intérêt ou pour leur

⁶ Overigens wordt in de verantwoording van het amendement niet vermeld dat zulks de bedoeling zou zijn geweest van de indiener van het amendement.

⁶ Il n'est d'ailleurs pas mentionné dans la justification de l'amendement que telle aurait été l'intention de son auteur.

kader of het materiaal van de rechtspersoon om misdrijven te plegen in hun eigen belang of voor hun rekening»⁷, is zulks in overeenstemming met het voorgestelde artikel 5, vierde lid, en het huidige recht. Zo'n precisering is dan ook overbodig in de tekst van de wet.

Als de bedoeling van het amendement er daarentegen in bestaat te preciseren dat een rechtspersoon niet strafrechtelijk verantwoordelijk zou kunnen worden gehouden voor een strafbaar feit dat verband heeft met de verwezenlijking van de opdracht van de rechtspersoon of dat, naar blijkt uit de concrete omstandigheden, voor zijn rekening is gepleegd om redenen die bijvoorbeeld verband houden met een machtsoverschrijding door de natuurlijke persoon in kwestie, doet zulks vragen rijzen: hoe kan dit verschil in behandeling ten opzichte van privaatrechtelijke rechtspersonen gerechtvaardigd worden? Wat moet precies worden verstaan onder de woorden «tijdens de uitoefening van hun taken of ambt en binnen de perken van de hun opgedragen bevoegdheden»?

3. In het voorstel wordt niet verduidelijkt of, in het geval de organen of mandatarissen van de publiekrechtelijke rechtspersoon wetens en willens een fout hebben gepleegd, of in geval van zware schuld of lichte schuld die eerder gewoonlijk dan toevallig voorkomt, de verantwoordelijkheid van die organen en mandatarissen die van de rechtspersoon uitsluit dan wel bovenop die verantwoordelijkheid komt.

4. In de inleidende zin moet melding worden gemaakt van artikel 5, vierde lid, van het Strafwetboek, «hersteld in een nieuwe lezing bij de wet van 4 mei 1999 en gewijzigd bij de wet van 26 april 2002».

De kamer was samengesteld uit

de Heren

Y. Kreins, kamervoorzitter,

P. Vandernoot,

Mevrouw

M. Baguet, staatsraden,

de Heren

H. Bosly, assessor van de afdeling wetgeving,

G. Delannay, toegevoegd griffier.

⁷ Uittreksel uit het verslag van de Senaatscommissie, (Gedr. St. Senaat, 1998-1999, nr. 1-1217/6, blz. 8). Zie L. Bihain, "Responsabilité pénale des personnes morales. Petite synthèse cinq ans après l'entrée en vigueur", J.L.M.B., 2004, blz. 1752.

compte»⁷, cela est conforme à l'article 5, alinéa 4, proposé, et au droit actuel. Une telle précision est donc inutile dans le texte de la loi.

Si, par contre, l'amendement entend préciser qu'une infraction liée à la réalisation de la mission de la personne morale ou dont les faits concrets démontrent qu'elle a été commise pour son compte ne pourrait pas engager sa responsabilité pénale pour des raisons liées, par exemple, à un excès de compétence de la part de la personne physique, cela suscite des interrogations: comment justifier cette différence de traitement avec les personnes morales de droit privé? Que faut-il entendre précisément pas les expressions «durant l'exercice de leurs tâches ou de leurs fonctions et dans les limites des compétences qui leur ont été attribuées»?

3. La proposition ne précise pas si, en cas de faute commise sciemment et volontairement par les organes ou mandataires de la personne morale de droit public ou en cas de faute grave ou de faute légère présentant un caractère habituel plutôt qu'accidentel, la responsabilité de ces organes et mandataires exclut celle de la personne morale ou se cumulera avec elle.

4. Dans la phrase liminaire, il y a lieu de mentionner l'article 5, alinéa 4, du Code pénal «rétabli dans une nouvelle rédaction par la loi du 4 mai 1999 et modifié par la loi du 26 avril 2002».

La chambre était composée de

Messieurs

Y. Kreins, président de chambre,

P. Vandernoot,

Madame

M. Baguet, conseillers d'État,

Messieurs

H. Bosly, assesseur de la section de législation,

G. Delannay, greffier assumé,

⁷ Extrait du rapport de la Commission du Sénat (Doc. parl., Sénat, 1998-1999, n° 1-1217/6, p. 8). Voir L. Bihain, "Responsabilité pénale des personnes morales. Petite synthèse cinq ans après l'entrée en vigueur", J.L.M.B., 2004, p. 1752.

Het verslag werd uitgebracht door de H. A. Lefebvre, eerste auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. P. Vandernoot.

De griffier,

G. DELANNAY

De voorzitter,

Y. KREINS

Le rapport a été présenté par M. A. Lefebvre, premier auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. P. Vandernoot.

Le greffier,

G. DELANNAY

Le président,

Y. KREINS